

ST

NR 2/96 ÅRGÅNG 11.

ETTEN

ORGAN FÖR INDEPENDENT LIVING-RÖRELSEN I SVERIGE.

arbetar för mer makt åt brukare av personlig assistans

S

Kan
lagrådet
stoppa
proppen?
se baksidan

STIL

STIL, Stockholmskooperativet för Independent Living, är partipolitiskt obundet men arbetar handikappolitiskt för mer personlig makt åt människor med funktionshinder genom kontroll över de tjänster vi behöver för att leva ett liv på lika villkor, mot förtryck och diskriminering av människor med funktionshinder.

STIL, betraktar sig som en del av Independent Living-nätverket – den internationella medborgarrättsrörelsen för människor med funktionshinder.

Stödmedlemskap i **STIL** är öppet för alla. Medlemskap med rösträtt, förutsätter eget behov av personlig assistans.

Avgifter:

Medlemskap i STIL idéell förening med rösträtt 100 kr/år

Stödmedlem 100 kr/år Prenumeration på STILETTEN ingår i medlemsavgift.

Enbart prenumeration (myndighet, organisation m fl) 100 kr/år

Postgirokonto 73 66 70-1

STILETTEN är dessutom organ för kooperativen JAG GIL, HIL, EMIL, KIL

GIL, Göteborgs Independent Living

HIL, Helsingborgs Independent Living

EMIL, Eskilstuna Modellen av Independent Living

KIL, Kullabygdens Independent Living

JAG, Jämlikhet, Assistans och Gemenskap

Adresser se sidan 15

Styrelsen:

Ordförande:

Stefan Käll hem: 08/612 73 75, arb: 08/613 39 00, fax: 08/612 39 39

Övriga ledamöter:

Jamie Bolling hem: 08/10 49 72, fax: 08/24 23 41

Helena Karnström hem: 08/770 37 77, arb: 070/595 79 94, fax: 08/770 35 55

Adolf Ratzka hem: 08/740 42 00, fax: 08/740 45 00

Verena Ziswiler hem: 08/720 05 28, fax: 08/720 05 28

Johan Sjögren hem: 08/798 27 58, fax: 08/798 27 58

Suppleanter:

Sonia Welanders hem: 08/580 379 01, fax: 08/580 379 01

Alberto Vargas hem: 08/94 61 06 mob: 010/66 60 664 fax: 08/605 54 27

Marianne Hedin hem: 08/25 68 78

Lena Jalke hem: 08/776 14 07 fax: 08/777 52 00

STILETTEN kommer ut sex gånger om året. Redaktör och redigerare: Roland Ewers

Repro: Johan Lundeqvist (GIL). Ansvarig utgivare: Adolf Ratzka

Postadress: **STIL** c/o Roland Ewers, PI 420, Skygge, 430 10 Tvååker, tel: 0340/450 98,
fax: samma, E-post: roland.ewers@ewers.pp.se, eller STILs kansli: Bondegatan 39,
116 33 Stockholm Tel: 08.640 81 10 Fax: 08.641 67 10

INNEHÅLL

Allmän information	2
Om STIL och andra IL-kooperativ	
STIL:s styrelse mm	
Ledare	4
STILs mötförslag	4
Aktuella notiser	5
Utrikes, Europa	6
Utrikes, RIORESA	
Debatt:	9
Eva vägrar åka färdtjänst	
Debatt:	11
Inga Leffler Gelotte: Det går inte att ersätta färdtjänsten helt	
Debatt	12
Kommunförbundet bemöter	
STILETTEN-artikel	
STILETTEN svarar	12
Noterat	13
Carl Skogh om kollektivtrafiken i Stockholm	
När kommer Glasnost, Bengt Melén	14
IL-adresser i Sverige	15
STILs Arbetsledarkurs	15
Aktuellt, sista sidan	16

Allt har sitt pris

För någon månad sedan visade någon av våra TV-kanaler ett program med temat arvet efter Olof Palme. Man diskuterade solidaritet och man pratade om tvåttredjedelssamhället. Någon från socialdepartementet, jag minns inte vem, sa att man diskuterat möjligheten att differentiera barnbidraget så att de mest välbeställda skulle få mindre och vise versa. Man hade då kommit fram till att de mest välbeställda i sådant fall kanske inte längre skulle vilja vara med och betala skatt!

Är frågan om solidaritet verkligen så enkel som att handla om de välbeställdas benägenhet att dela med sig av sitt överflöd. Att fattigdomen i tredje världen skapar konflikter kan tyckas avlägset, fast det är logiskt att människor reagerar mot svält, fattigdom och förtryck. Förvisso kanaliseras dessa reaktioner oftast på sätt som gör att det missar sitt mål.

Nedmonteringen av välfärden i den rika västvärlden börjar också sätta sina spår. USA, tex är ett land på randen till inbördeskrig. Den som har något kvar får se till att beväpna sig och försvara det. Brottsligheten stiger med rasism och misär som grogrund. England, tvåttredjedelssamhällets mönsterland går i samma riktning för att ta några exempel.

Jag vill inte måla fan på väggen, men är det inte missvisande och naivt att tro att man kan välja bort stora delar av människors välfärd utan att det ger obehagliga följder. Det är väl dessa obehagliga följder man måste ha med i vågskålen, när man inte vill vara med och betala skatt.

RED

De svagaste i samhället

I samband med försvaret av assistans-reformen mot regeringens nedskärningar finns det många välsinnade supporters som vill hjälpa oss. I detta syfte får vi ofta höra att vi tillhör de svaga i samhället eller rentav de svagaste av de svaga.

Jag tror att vi vinner litet i det långa loppet om befolkningen – och vi själva – om och om igen får höra att vi är svaga. Risker finns att det blir en självuppfyllande profetia. Vem vill ge ett arbete, ett politiskt uppdrag eller en viktig samhällsposition till en av de svagaste? I relation till det intresse och de materiella resurser som Sverige satsar på vårt område finns det få personer med funktionshinder som har nått en hög position vare sig i politiken, förvaltningen, näringslivet eller medierna. I jämförelse med tex USA. Tanken ligger nära att vi som grupp får betala ett pris för de reformer vi åtnjuter när vi samtidigt utpekas som tycka-synd-om objekt.

Vem kan tänka sig att förälska sig i en av de svagaste eller tro att en av dem kan bli en bra förälder? Det senare hände mig och min fru, när vi fick avslag på vår ansökan om adoption enbart pga mitt funktionshinder. Vi fick kämpa i fyra år upp till regeringsrätten för medgivandet.

Jag vet att de flesta som använder talesättet inte tror att styrka i dagens samhälle

sitter i rörliga ben eller starka armar. Jag vet att uttrycket används i syfte att hjälpa oss – i det föreliggande fallet – att slippa bli utsatta för nedskärningar i assistans-reformen. Men jag tror inte att ändamålet helgar medlet. Vi kanske vinner slaget men förlorar kriget.

Själv försöker jag berätta hur mycket reformen betyder för den enskilde i sin utveckling från objekt till subjekt – från att vara kolli i vårdapparaten eller familjens börda till att utveckla en högre grad av oberoende, självbestämmande och självrespekt. Med hjälp av personlig assistans kan vi klara oss själva, kan vi bidra till samhället. Även de av oss som inte kan arbeta – inte ens med hjälp av personlig assistans – bidrar till ett bättre samhälle. De anhöriga får sina egna liv tillbaka och vi ger arbetstillfällen. Ett samhälle mår inte bra av för stora skillnader i livskvalitet.

Det finns tillräckligt med positiva och framåtriktade argument för att försvara assistans-reformen och att driva andra angelägna frågor på vårt område. De personer som verkligen förstår vår situation kommer att visa det både i sitt engagemang och i sitt ordval.

ADOLF RATZKA

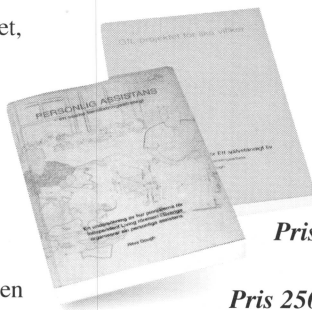
Vad innebär personlig assistans och hur ser GIL på begreppet "Ett självbestämt liv"

GIL-PROJEKTET FÖR LIKA VILLKOR

är en rapport om utvecklingsarbetet i kooperativet, pedagogiken, ideologin och utbildningen av arbetsledare och assistenter samt assistenters erfarenheter och inställning till arbetet.

PERSONLIG ASSISTANS

En social bemästringsstrategi. En undersökning av hur pionjärerna för Independent Living rörelsen i Sverige organiserade sin personliga assistans.

Pris 190:-

Pris 250:-

Ring eller skriv för beställning till följande adress:
GIL, Olskrokgatan 30, 416 66 Göteborg
Tel: 031-19 04 80, Fax: 031-21 04 42

GIL
GÖTEBORGSKOOPERATIVET FÖR INDEPENDENT LIVING®

STILs motförslag mot "proppen"

Här följer STILs motförslag mot propositionen.

12 månaders avräkningsperiod, där försäkringskassan betalar räkningar/fakturor endast på lämnad assistans (förutom för första utbetalningen då ersättning enligt genomsnittlig månads behov utbetalas). Vissa kassor tillämpar redan detta system. Den enskilde eller dennes assistansanordnare ligger då inte på oförbrukade likvider. Man får istället betalt för räkning/faktura där man producerat mer än det genomsnittliga behovet.

Inga LASS-medel till kommunala tjänster som kallas för "personlig assistans" men som i verkligheten är traditionella kommunala ålägganden, såsom nattpatrull, kvällspatrull, boendeservice, gruppbostad mm. Det är i så fall viktigt att tydligt definiera personlig assistans. Här kan man spara hundratals miljoner.

Full frihet för den enskilde brukaren att anlita den tjänsteproducent som man själv vill – så länge kostnaderna är under det av regeringen fastslagna taket – ett enkelt och rakt system som inte skapar behov av en stor och dyr administrations- och kontrollapparat.

Koncentrera uppföljningen till att tillse att rätt antal timmar blir fakturerade. Ingen assistansanordnare ska kunna ta betalt för brukarens beslutade timmar som ej är producerade.

Kvalitetssäkra personlig assistans genom definition och kriterier.

Hot om kommunalisering

(Läs mer om "proppen" på omslagets baksida) Utöver den föreslagna urholkningen av LASS/LSS-reformer syns hot om kommunalisering av finansieringen av densamma samt att man finansierar den uteblivna besparingen med allmänna neddragningar av bostadsbidragen.

Propositionen antyder att framtida revisioner av ansvarsfördelningen mellan stat och kommun är nödvändiga.

Poängen med medel från socialförsäkringssystemet är enligt STIL den geografiska och sociala rörlighet som möjliggörs, istället för kommunal husarrest.

Vidare säger STIL om regeringens förslag om att täcka de uteblivna besparingarna med besparingar i bostadsbidragssystemet "Vårt boende blir inte billigare i och med att vi har tillgång till personlig assistans. Det finns ingen logik i denna finansieringslösning. Istället är det djupt orättfärdigt att slå mot människor som har högre levnadskostnader pga sina funktionshinder."

Listan av nedskärningar kan göras lång redan nu: neddragen handikappersättning, minskat bostadsbidrag, pension, barnbidrag, sjukpenning mm, samt högre egenavgifter på alla offentliga tjänster.

Bengt Lindqvist - ny ordförande

(källa Provningsnytt)

Bengt Lindqvist har av regeringen utsetts till ny ordförande för Handikappinstitutet.

Lindqvist är fd biträdande socialminister och fd riksdagsman. Nu arbetar han också som FN:s speciella rapportör på handikappområdet.

Brukarpriset Innova

Handikappinstitutet har instiftat Innovapriset som ska ges till någon person eller verksamhet som arbetar med lösningar för en särskild grupps behov eller som utifrån individens behov skapar helhetslösningar.

Tanken med priset är att stimulera omvärlden att ägna sig mer åt området handikapphjälpmedel. Sista anmälningssdag för person eller verksamhet som du vill nominera är 15 maj.

Stöd från Stadsteatern

Efter en demonstration den 7 mars fick Johan på kansliet en påringning från Stadsteaterns reception.

Man hade uppmärksammat demonstrationen under torsdagen och ville stötta kampen med hjälp av namnunderskrifter på en protestlista till Göran Persson. Med hjälp av ett kontaktnät av receptionister och människor inom teatern skulle de skrida till verket.

Olyckor med elrullstolar

(källa Provningsnytt)

Under 1995 har Socialstyrelsen och Handikappinstitutet fått många rapporter om olyckor med elektriska rullstolar. Man har därför kontaktat leverantörer av de mest olycksdrabbade märkena för information om hur olyckorna utreds och hur de förebyggs. Ett vanligt tillbud är att elrullstolen "rusar" dvs att den rullar framåt utan möjlighet att styra.

Det är svårt att svara på om antalet olyckor har ökat eller om det helt enkelt är så att rapporteringen har blivit effektivare och det i sin tur kan bero på att Handikappinstitutets information om vikten av att registrera och rapportera olyckor nått fram.

Generellt gäller att olyckor och tillbud enligt lex Maria ska dokumenteras, åtgärdas och utredas.

Leverantörens anmälningsplikt

Företag (tillverkare) som marknadsför handikapphjälpmedel har en skyldighet att till Socialstyrelsen rapportera allvarliga de olyckor/risker som inträffat i Sverige.

HandyNet för hjälpmedel

(källa Provningsnytt)

HandyNet är ett datoriserat flerspråkigt informationssystem som ingår i EUs handikappprogram HELIOS II.

Syftet med HandyNet är att via datamedia möta funktionshindrade personers och andra intressenters informationsbehov vad gäller bla handikapphjälpmedel. Handikappinstitutet har av regeringen fått uppdraget att vara Sveriges informations- och samordningscenter för HandyNet.

I december demonstrerade institutet HandyNet inför Handikappföreningarnas riksorganisationer.

Den första CD:n med HandyNet-information som använder svenska som språk har kommit. Där finns också med en del av institutets testinformation vilken ska kompletteras undan för undan.

Kontakta Handikappinstitutets Infotek om du vill titta på HandyNets CD-ROM, 08.620 17 00.

IL söker medlemsskap i europeiskt handikappforum

Den 9-10 mars höll ENIL, European Network on Independent Living, styrelsemöte i Bremen i Tyskland.

Närvarande var John Evans, Storbritannien, Horste Frehe, Tyskland, Adolf Ratzka, Sverige samt Manfred Srb, Österrike. Elisa Pelkonen, ledamot från Finland kunde inte delta.

På mötets dagordning stod förberedelser för ENIL-mötet i Stockholm i juni samt ansökan om medlemskap i European Disability Forum, EDF.

ENIL försöker komma med i detta forum som består av ett dussin handikapporganisationer, exempelvis DPI, Mobility International, European Union of the Blind, som är representerade i Europa. EDF:s funktion är att rådgöra EU i handikappfrågor. De anslutna organisationerna får medel från EU för administration och projekt. Hittills har ENIL varit oberoende av DPI för projektansökningar till EU vilket inte har fungerat. ENIL lämnar in en formell an-

sökan hos EU för medlemskap i EDF inom några veckor.

NYA STADGAR

Styrelsen föreslår nya stadgar. Stadgeförlagen kommer att cirkuleras i god tid före ENIL-seminariet i Stockholm där man ska rösta om förslaget. Stadgarna kommer i stort reflektera ENIL:s föreslagna nya uppbyggnad kring lokala Independent Living-grupper under bibehållandet av nätverkskaraktären. Tanken är att organisationens juridiska säte blir i Stockholm.

PRELIMINÄRT PROGRAM

Det preliminära programmet för mötet i Stockholm ser ut så här.

Söndag 9 juni

Öppnande och utbyte kring demonstrationer och lobbyverksamhet för de nya personlig assistans-reformerna i 5 europeiska stater.

Måndag 10 juni

Introduktion till EU:s handikapparbete. Implikationer för ENIL

Tisdag 11 juni

ENIL:s nya struktur och stadgar.

Val av ny styrelse.

Konstituerande styrelsesammanträde.

Inga nya informationer föreligger för närvarande om en eventuell fortsättning av HELIOS efter 1996.

Det kan konstateras att det numera finns nationella Independent Living-sammanslutningar i Storbritannien, Irland, Tyskland och Italien.

I dag har också Tyskland, Österrike, Sverige, Finland (kommunala medel) och Storbritannien (from 1997) statliga program för utbetalning av kontanta medel för personlig assistans.

Slutligen uttrycktes stort missnöje angående bristen på inflytande av personer med funktionshinder på innehåll och utformning av det nuvarande HELIOS-arbetet.

RAPPORTERAT AV ADOLF RATZKA

Efter HELIOS - EDF, en ny oberoende organisation

Jag deltog i HELIOS arbetsgrupp om "Social integration och "Independent Living" i Bryssel den 21-23 mars i år. Följande noteringar sammanfattar den mest relevanta informationen.

EDF:S FRAMTID

Den 6 maj samlas EDF för att definitivt etablera sig som en ny organisation oberoende av HELIOS. En åtgärd som föregriper HELIOS-projektets avslutande den 31 januari 1997 och den osäkerhet som råder om dess eventuella fortsättning.

Till sin struktur kommer EDF (det nya namnet är ännu inte bestämt) att bli en paraplyorganisation bestående av de 12 handikapporganisationer som snart representeras i EDF plus 15 nationella paraplyorganisationer från vart och ett av de 15 EU-länderna. Man deklarerar att den nya sammanslutningen inte kommer bli någon "sluten klubb".

ANTI-DISKRIMINERINGSKLAUSULEN

OCH DET NYA EUROPEISKA FÖRDRAGET

Den i Messina-fördraget tidigare föreslagna antidiskrimineringsklausul, som omfattar en lång lista av minoriteter vilka bör skyddas mot diskriminering, upptar inte längre handikapp. Vad EU anbelangar kan därför personer med funktionshinder även i framtiden diskrimineras.

Antidiskrimineringsklausulen i Artikel 6 i det nya fördraget skulle ha varit ett kraftfullt instrument eftersom den övergriper nationell lagstiftning.

EU OCH FN:S STANDARDREGLER

Den 6 maj kommer också EDF och den rådgivande församlingen (bestående av två regeringsrepresentanter från varje medlemsland) att diskutera om FN:s standardregler för lika rättigheter för personer med funktionshinder officiellt ska upptas i EU.

BEGREPPET "INDEPENDENT LIVING" UR HELIOS-SYNVINKEL:

EN SAMLING TOMMA ORD.

Medlemmarna i arbetsgruppen använde termen "Independent Living" utan större urskiljning. Det är inte alltid säkert att de vet vad de talar om. Några exempel kan illustrera detta: Förvärvsarbete är motsatt till "Independent Living" dvs personer som inte kan arbeta kan leva "Independent" i betydelsen oberoende utan pressen att försörja sig. Flera deltagare såg "Independent Living" som något helt annat än självbestämmande.

ADOLF RATZKA

RIORESA

Coba Cabana, den långsträckta sandstranden i Rio de Janeiro, omsjungen av bla Cornelis Wreswijk. En stad där de flesta invånarna lever på det en mycket liten grupp kastar i sina sopor.

STIL-medlemmen Alberto Vargas bevistade där konferensen DEF RIO, där DEF fritt översatt betyder "de passiva". En konferens ordnad av CVIRJ motsvarande Independent Living i Brasilien.

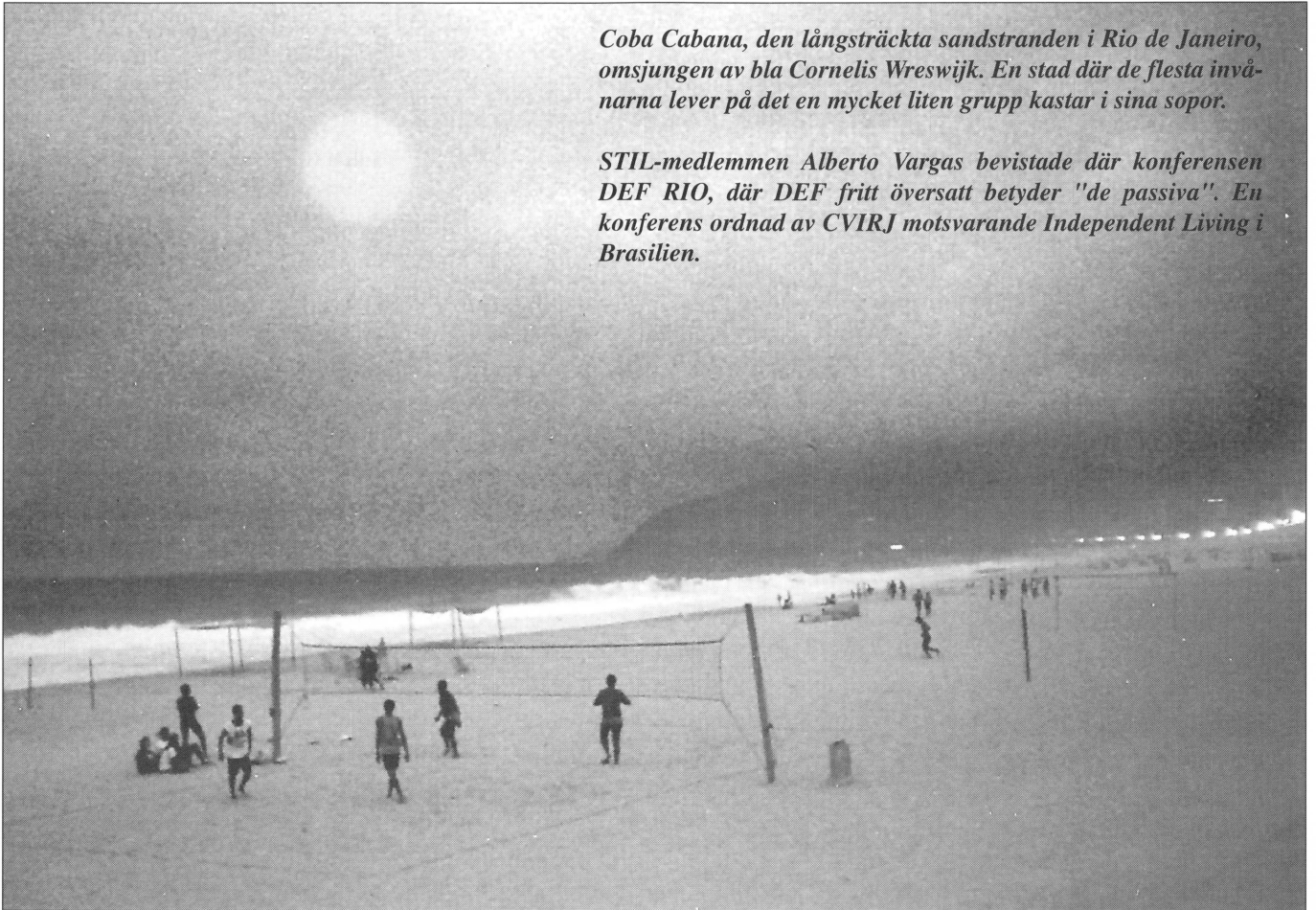

Foto: Torbjörn Arnqvist

Syftet med vår resa till Rio var att vi ville ha ett utbyte mellan oss i STIL och våra kamrater där och jag vill summera den som mycket givande för oss, för våra vänner i CVIRJ, för några privata och statliga företag i Brasilien och även för Sverige.

DEF RIO

Vi var imponerade av DEF RIO och vi insåg att det låg mycket arbete bakom det hela. Min gode vän Rosangela Berman, ordförande i CVIRJ, och jag har många gånger talat om att jag skulle komma och hälsa på. DEF RIO var ett bra tillfälle tyckte hon. Jag och Helena Karnström fick en inbjudan att tala om respektive: "Vilka möjligheter har personlig assistans att fungera i Sydamerika" och "Kvinnor med funktionshinder".

När mötet väl kom igång en halvtimme efter utlyst tid, erinrade jag mig att vi befann oss i Sydamerika och att puktighet är ett relativt begrepp där.

Vi presenterades och Mario Martini från São Paulo började med att tala om sitt projekt rubricerat: "Kibbutz Hoppets by – Ett förslag för mentalt handikappade". Martini är administratör och teknisk samordnare av det israeliska centrat för assistans till minderåriga. Han beskrev med en videofilm hur de funktionshindrade levde i kollektivet.

Jag kände mig lite nervös efter hans framträdande. Jag är inte lika bra talare som han och nu hade jag kommit hela vägen från Sverige och skulle berätta för alla dessa människor om personlig assistans.

Mario avlöstes av en kvinna vid namn Ethel Rosenfeld. Hon är samordnare för de visuellt funktionshindrade i SVIRJ. Hon hade ett kort anförande men visade en lång videofilm som handlade om hennes bostad och hur den var anpassad så att hon kunde bo där själv.

Jag inledde mitt anförande med att förklara att jag inte ansåg mig vara ineffektiv vilket är betydelsen av ordet "deficiente". Sedan fortsatte jag med en kort presentation och historik om STIL. Jag talade om lika villkor-principen, om frihet att välja själv, oberoende etc. Jag talade om vad det innebär att skilja mellan funktionshinder och sjukdom.

INTRESSE FÖR PERSONLIG ASSISTANS

Efter våra anföranden fick publiken ställa

frågor. Jag svarade på frågan om hur viktig ideologin är med att säga att den är mycket viktig och att man behöver en mental förändring dessutom. Men, ansåg jag för att skapa ett bra ideologiskt klimat är det nödvändigt att ha en bra infrastruktur dvs tillfredsställda materiella behov som i sinom tid skapar en bra intellektuell nivå. Mitt anförande väckte intresse för personlig assistans hos flera medlemmar i CVIRJ. Heléna har skickat videofilmen "Fru Schledermann" till dem.

Många av de närvarande var "specialister" utan eget funktionshinder. En slags "Messias"-gestalter som på mer eller mindre fantastiska sätt skulle rädda människor med funktionshinder från sitt fruktansvärda öde. CVIRJ var dock väl representerade av bla Rosangela.

ANPASSADE BUSSAR

I Rio de Janeiro finns det 14 anpassade bussar och vi fick testa dem. De fungerade, men problemet var att bussförarna inte har lärt sig att köra med funktionshindrade som passagerare, dels att gatorna i Rio råkar vara ojämna (ungefär som i Göteborg). Jag kände stolthet över att Brasilien på detta område ofattbart nog ligger före Sverige.

FÖREBILDEN CURTIVA

På hotellet träffade jag folk från Curtiva. Curtiva är en stad i Brasilien som är känd i hela världen som en slags modellstad. Där tyckte man bla att det var fel att skapa sÄrlösningar för människor med funktionshinder. Därför anpassade man buss-trafiken så att den skulle fungera för alla: gamla, tjocka, smala, rullstolsanvändare, gående mm. De gav mig en fem minuters presentationsfilm om staden och bussarna. Inte illa för att vara i tredje världen.

São Paulo

Jag träffade också människor från andra delar av Brasilien. Bla en man som med en firma som tillverkar egna uppfinningar. På mässan presenterade han sin senaste skapelse – en bärbar talande maskin. Den var helt enkelt programmerad med olika meningar typ "jag vill gå på toa" osv och sedan trycker man på en knapp för just den meningen. Vid kontakt med Handikappinstitutet fick jag reda på att sådana maskiner redan finns här.

Efter besöket i Brasilien fortsatte jag till Uruguay. Eftersom jag hade semesterkun-

de jag stanna en månad. Under tiden kontaktade jag en man som svarar för frågor som rör människor med funktionshinder i staden Montevideo.

Jag berättade om STIL och han visade sig vara mycket intresserad och berättade om hur läget är i Montevideo, vilka organisationer som finns och vad de gör. Slutligen föreslog han jag skulle kontakta en person som heter Susana Chavez som driver ett assistansprojekt.

ASSISTANSPROJEKT I URUGUAY

Susana är lärare och använder själv rullstol. Hon driver ett projekt med personlig assistans. Projektet går ut på att man ska uppnå bra assistans genom att först utbildar personliga assistenter. Jag måste berätta att i Uruguay är man ganska förtjust i professionalism. Dessutom är det mycket svårt att få stöd från staten om man inte har läkarnas och specialisternas stöd.

Assistenterna utbildas för att assistera en grupp på 10 personer och man har fått statligt stöd. Ett stort problem är de många inblandade experterna och att de funktionshindrade inte är medvetna om sin situation.

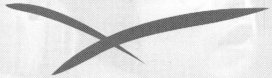
Susana blev entusiastisk när jag berättade om STIL och Independent Living. Jag har skickat "Fru Schledermann,!" och annat material på engelska till henne.

Jag vill uppmana alla medlemmar i STIL och styrelsen att stödja våra kamrater i Brasilien, Uruguay och hela världen. Jag återkommer med närmare förslag.

ALBERTO VARGAS

Ett Självbestämt liv

blir resultatet av
personligt vald
assistans!

GIL
Göteborgskooperativet för Independent Living®

Vi inom GIL organiserar som enskilda individer vår personliga assistans. Vi deltar aktivt och äger gemensamt vårt serviceföretag - Kooperativet.

Som arbetsledare för dina egna assistenter kan Du själv bestämma av Vem, Var och Hur assistansen skall utföras.

Genom kontroll över våra egna angelägenheter uppnår vi ett självbestämt liv som ökar vår livskvalitet!

Bli medlem i GIL
Du är expert på ditt eget liv!

Gils service är även till för er som ej kan föra sin egen talan.

Ring eller skriv till följande adress för ytterligare information:

GIL, Olskroksgatan 30, 416 66 Göteborg
Tel. 031-19 04 80, Fax. 031-21 04 42

Välkomna!

Hur ser framtidens resande ut för oss med funktionshinder? Blir färdtjänsten enda lösningen? Är egen bil alternativet, eller kommer vi resa kollektivt. Vad tycker Du? Skriv till STILETTEN!

Eva vägrar åka färdtjänst

Åka egen bil, kollektivt eller färdtjänst

Färdtjänst eller egen bil tycks vara de alternativ som står till buds för människor med omfattande funktionshinder i dag.

På landsbygden är detta mycket tydligt. Den existerande kollektivtrafiken är centrerad till tider som gäller för skol- och arbetsresor. Att förflytta sig sen kvällstid och under helger är bara förunnat människor med bil – och färdtjänst. De äldre saknar möjlighet att förflytta sig vid dessa tider. (något som sällan kommer fram i debatten om körkortspröv och åldersbegränsningar).

I Göteborg är situationen som i de flesta städer i landet. Kollektivtrafiken som består av bussar och spårvagnar är otillgänglig för människor med funktionshinder. Ett undantag är busslinjen "Trygga rundan" från Sahlgrenska till Majorna. Den trafikerar av låggolvbussar i princip anpassade för äldre resor. Liknande alternativ finns på andra håll, tex i Varberg där jag är bosatt.

I Stockholm är situationen lite annan. Det moderna tunnelbanenätet ute i förorterna är försedda med hissar, många vagnar är tillgängliga. Problemen finns i innerstaden. Där går linjerna under jord, stationerna är gamla och det har varit för trångt att spränga in hisstrummor, något som nu trots allt håller på att åtgärdas. Stillastående och nedpinkade hissar sätter tillgängligheten ur spel, något som SL måste åtgärda.

Vad gäller busstrafiken har vi i tidigare nummer av STILETTEN skrivit om hur STIL för SL visat att satsningen på låggolvbussar inte kommer fungera, eftersom de saknar överbyggande lyftplattor. Denna lösning som används i flera städer på kontinenten avvisas av SL av klimatskäl. Bussarna i huvudstaden är alltså ännu inte tillgängliga för människor med omfattande funktionshinder. Kollektivtrafiken i Stockholm är ändå i viss mån mer tillgänglig än i övriga landet.

När det gäller den kollektiva fjärrtrafiken kan man i korthet säga att pendeltågen med olika temporära lösningar i viss mån är tillgängliga. När det gäller den reguljära tågtrafiken bör kraven på komfort ställas högre. Detta avhandlas bla i ett kåseri i STILETTEN nr 2/92.

De flesta avgångarna på de längre tåglinjerna är idag försedda med liftanordningar i familjevagnarna. Det går alltså att komma ombord. Handikappplatserna är en sär lösning i barnvagnsutrymmet och kan därmed skapa konflikt med andra resenärers behov av utrymme. Lösningen omöjliggör rökning, och resällskap utan funktionshinder hamnar på annan plats i vagnen. Undantag är de nya X2000-linjerna.

Den kollektiva fjärrtrafiken karaktäriseras alltså av sär lösningar av olika slag och dit kan i viss mån flyget räknas.

Eva Gerdén STIL-medlem, kör rullstol (eller går som hon själv säger) och åker kollektivt. Hon tycker att färdtjänsten ska avskaffas och att pengarna istället ska användas till anpassning av allmänna färdmedel.

– Är färdtjänst, egen bil eller kollektivtrafik lösningen på dina transportproblem idag?

– Egen bil i kombination med allmänna kommunikationer. I viss mån går jag också (dvs kör rullstol). Jag vägrar åka färdtjänst.

– Vad tycker du om färdtjänst?

– Jag tycker inte alls om färdtjänsten. Jag tycker egentligen att man skulle ta bort den helt och använda pengarna till att förbättra de allmänna kommunikationerna istället. Jag förstår ju att man i dagens läge inte kan göra det, men så länge vi har färdtjänsten kommer nog de allmänna kommunikationerna förbli som de är. Om man ställer krav på att åka kollektivt möts man ofta av attityden: "Varför åker inte du färdtjänst som andra i din situation".

Låggolvbussen till vänster behöver kompletteras med lyftplatta, men tunnelbanevagnen till höger är tillgänglig.

Foto: Johan Sjögren

När jag åker färdtjänst känner jag mig nästan som i en kötransport ibland. Som ett kolli utan människovärde.

– Brukar du själv åka kollektivt och vad tycker du om det?

Jag åker nästan alltid kollektivt, eller egen bil. Jag tycker om att åka kollektivt därför att jag känner mig som vem som helst. Samtidigt är det ju bökligt eftersom det inte fungerar som det ska. Man är dålig på att städa och serva hissar tex och steget upp i bussarna är för högt även om man säger att de ska vara anpassade.

I Skåne där jag bor just nu åker jag ofta tåg, till Malmö. Där går jag för det mesta dit jag ska. "Pågatågen" är ju också anpassade men i Malmö är det besvärligt. Det fanns två bussar som var anpassade, men de drogs in när ingen använde dem. Jag tycker att det är viktigt att vi använder allmänna färdmedel som är anpassade, annars används detta som argument för att inte göra det.

– Är egen bil ett alternativ?

– Jag tycker inte att man ska få bidrag för att skaffa bil. Däremot tycker jag att man ska få stöd till anpassning.

– Tror du att bekvämlighet är en orsak till att få människor med omfattande funktionshinder åker tunnelbana?

Ja det tror jag. Många resonerar nog så att även om man inte trivs med färdtjänsten så tycker man det är skönt att bli hämtad och lämnad. Det är liksom bara att gå in och ur bilen. Jag tycker inte att vi ska ha det bekvämare än andra och på det sättet kompenseras för att vi sitter i rullstol. Det skapar bara tycka-synd-om-mentalitet. Jag vill ha mina rättigheter, men också mina skyldigheter.

– Om du sitter och pratar med några goda vänner och någon föreslår att ni ska gå på bio eller ut och äta någonstans, vad gör du då?

– Jag åker på samma sätt som de övriga. Åker dom taxi så beställer jag en stor bil som vi alla delar på. Åker dom tunnelbana så åker jag tunnelbana osv.

– Du vägrar ju av ideologiska skäl använda färdtjänst och du får det att låta ganska bekymmersfritt att åka kollektivt. Utsätter du dig då inte för en massa umbäranden när du trotsar kyla och regn på perronger och i bussköer.

– Jag reser kollektivt i första hand för att jag trivs med det. Jag tycker att man ska tåla lite kyla och fukt även när man kör rullstol. Det svåraste är egentligen alla de människor som anser att jag istället ska använda färdtjänst när den nu finns. Jag fick tex vid ett tillfälle ägna en kvart åt att övertyga en spärrvakt innan jag överhuvudtaget släpptes fram.

Jag tror som sagt att det är bra om vi blir många med funktionshinder som använder allmänna färdmedel. Det gör oss synliga på ett positivt sätt och det ger oss respekt. Vi blir en självklar del av samhället och inte som nu, en grupp för sig själv.

ROLAND EWERS

Det går inte att ersätta färdtjänsten helt

Inga Leffler Gelotte är ombudsman på DHR. Hon kör elstol, egen bil och bor i innerstan. Inger har nästan ingen erfarenhet av att åka kollektivt. Vintertid skulle det vara omöjligt för hennes del och hon tror inte det går att ersätta färdtjänsten helt.

Färdtjänst. Foto: Johan Sjögren

– Är färdtjänst, egen bil eller kollektivtrafik lösningen på dina transportproblem idag?

– Det är färdtjänst och bil.

– Vad tycker du om färdtjänst?

– För mig fungerar det väldigt bra och det tror jag beror på att jag bor i innerstan. Bor man en bit utanför stan kan det bli väldigt långa samåkningskörningar. Jag tycker att man blir väl bemött utom i enstaka undantagsfall och jag tror jag kan göra den bedömningen eftersom jag åkt extra mycket färdtjänst den senaste tiden.

– Brukar du själv åka kollektivt och vad tycker du om det?

– Nej, jaa det skulle väl vara tåg i så fall,

när det gäller långa sträckor. Och då åker jag X2000.

– Hur tror du framtiden ser ut när det gäller transporter för människor med funktionshinder?

– Man måste förbättra tillgängligheten på X2000. Med vissa elrullstolar kommer man inte in och det är knappt att liftarna håller för tyngden. På vanliga tåg är det ännu sämre.

Tunnelbanan ska ju fungera. Jag har själv inte haft tid att undersöka saken. Jag gav mig ut vid ett tillfälle, men då lyckades jag inte ta mig dit jag skulle.

Om man befinner sig på en station som är tillgänglig så är man aldrig riktigt säker på hur det ser ut när man kommer fram. Det är nog mycket sådan rädsla som finns.

Jag tror aldrig att man kan ersätta färdtjänsten med kollektiva färdmedel och egen bil även om man satsade färdtjänstpengarna på anpassning av kollektivtrafiken.

– Är egen bil ett alternativ?

– Jag skulle i alla fall inte välja bort bilen. Man vill ju inte helt vara beroende av färdtjänsten eftersom man inte kan planera med den. Man kan inte heller helt vara beroende av kollektivtrafiken. Sär-

skilt som i mitt fall. Jag blir ju sjuk av kyla och blåst.

– Tror du att bekvämlighet är en orsak till att få människor med omfattande funktionshinder åker tunnelbana?

– I viss mån kan det nog vara så, precis som icke funktionshindrade väljer bilen istället för det allmänna. Men jag tror också att det är frågan om vanor.

– Finns det inte en risk att färdtjänsten genom sin existens bromsar en anpassning av kollektivtrafiken?

– Jamen kollektivtrafiken fungerar ju inte idag. Bussarna är tex inte anpassade. Det finns alltså inte något riktigt alternativ till färdtjänsten. DHR:s officiella hållning är ju att man inte kan ta bort färdtjänsten.

– Om du sitter och pratar med några goda vänner och någon föreslår att ni ska gå på bio eller ut och äta någonstans, vad gör du då?

– Om vi ska gå ut och äta är jag så lyckligt lottad att jag bor i stans mest krogstäta område. Skulle vi gå på bio är det värre. Med så kort varsel kan jag inte beställa färdtjänst. I så fall skulle jag nog få stanna hemma. Men som jag bor tror jag nog att det skulle gå att ta tunnelbanan.

ROLAND EWERS

Kommentar till tidningen STILETTEN:s artikel i nummer 1796 "Medborgarrättvägerlätt i intressekonflikt mellan stat och kommun"

STIL-kooperativets tidning STILET-TEN kritiserar kommunerna för att den statliga assistansersättningen kostar staten mer än vad som beräknades vid handikappreformens tillkomst och att frågan inte blivit "ordentligt belyst". Eftersom artikeln talar om "miss- bruk" och "oegentligheter" vill vi bidra med lite fakta för att ge en mer korrekt bild av kostnadssituationen.

I artikeln står att orsaken till att assistansreformen kostar mer än beräknat är att man inte förutsatt att kommunerna skulle missbruka reformen. Detta skulle bli en skett genom att många brukare som valt att få sin assistans från kommunen inte fått ut det "tillräckligt stora" försäkringskassans betalar kommunen för att tillgodose assistansbehovet. Kommunerna har sett reformen som ett sätt att minska sina budgetunderskott genom att skjuta över kostnader på staten.

Hur författaren har kunnat komma till den slutsatsen framgår inte. Brukaren ansöker hos försäkringskassan om stöd i form av assistansersättning. Försäkringskassan utreder behoven och fastställer en behovsnivå i form av ett antal assistanstimmar. För dessa pengar kan sedan brukaren välja om han vill köpa insatsen hos kommunen, av något brukarkooperativ/motsvarande eller vara sin egen arbetsgivare. I de flesta fall betalas pengarna ut direkt till kommunen, om kommunen är utförare, för att underlätta administrationen. Tillsammans med kommunens handläggare väljer sedan brukaren den person/de personer som skall svara för assistansen, fastställer ett schema osv. Brukaren skall sedan vid månadens slut skriftligen intyga att assistenten utfört den assistans (antal timmar) som försäkringskassan beviljat. Menar verkligen artikelförfattaren att brukaren inte skulle få den assistans som kommunen fått ersättning för? Om kommunen skulle hålla inne timmar som den fått pengar för innebär att kommunen stulit pengar från den enskilde (staten). En anklagelse som är mycket allvarlig och knappast trolig med tanke på att den enskilde själv intygar att insatsen utförts.

Enligt författaren har kommunerna genom reformen sett en chans att minska sina budgetunderskott. Faktum är att staten "lyfte av" kommunerna pengar motsvarande 175 kronor per timme för att finansiera sina kostnader för assistansersättningen. Detta motiverades med

att kommunerna skulle "befrias" från att ha finansieringsansvaret för dem med stora behov av assistans. Den ersättning som hittills betalats ut har ej nått upp till den nivån. Kommunerna har endast fått ersättning motsvarande ca 163 kronor per timme. Eftersom antalet personer med assistansersättning 1994 inte blev så stort som staten beräknat fick kommunerna det året ett underskott med 600 Mkr. Ett belopp som inte återförts till kommunerna. För 1995 däremot har kommunernas avlastning varit ungefär den avsedda.

Om kostnaderna skjutit i höjden så beror det knappast på att kommunerna gjort sig en vinst utan på att försäkringskassorna beviljat de enskilda dubbelt så många timmar som de hade när kommunerna tillhandahöll stödet enligt socialtjänstlagen. Den bristande överensstämmelsen mellan reformens intentioner och utfall är således relaterade till ambitionsnivån, vilket också RRV konstaterat. Detta blir konsekvenserna av en lagstiftning med mycket långtgående rättigheter för den enskilda och få begränsningar av kostnaderna.

Vi ser allvarligt på de beskyllningar som framförs i artikeln. Det faktum att ca 80% av brukarna har valt kommunen som utförare ser vi som ett uttryck för ett förtroende för kommunernas sätt att tillhandahålla assistansen.

Att kommunerna värnar om sitt självstyre behöver knappast kommenteras då detta är en del i vår grundlag.

MARGARETA ERMAN
ANDREAS HAGNELL
LOTTA KÄRGER
INGRID SÖDERSTRÖM

Svar från STIL.

Till att börja med vill jag klargöra att jag i min artikel bl a utgick från ett citerat flygblad, vilket använts vid STILs demonstrationer. Artikelförfattarna till detta får därför nedan komma till tals:

Det är klarlagt att det finns kommuner som använder, eller åtminstone har använt, assistansersättning på ett felaktigt sätt.

STIL har exempelvis blivit fakturerad av kommunen, då som underleverantör, för beslutade, ej utförda timmar.

I Kungsbacka ville en brukare ej skriva under räkningen till försäkringskassan, då hon ansåg att timmarna ej var utförda i det antal som var redovisade på densamma. En kommunal tjänsteman skrev då under med eget namn. Gruppboendestäder har bytt namn till serviceboendestäder. Brukare som bor i servicebostad har tvingats använda befintlig personal och timmar som debiterats har räknats på ett mycket grovt sätt. STIL och andra kooperativ blir fakturerade av kommuner för nattpatrull, larm mm.

Flera av det ovan uppräknade kommunala misstagen har man diskuterat på både socialstyrelsen och på försäkringskassorna. Kommunförbundet och/eller enskilda kommuner har varit deltagare vid flera av dessa diskussioner. Det är alltså väl kända problem, men som vi har gott hopp om att de undanröjs.

Om man skulle definiera personlig assistans utifrån ett rent brukarperspektiv (vilket artikelförfattaren avser) skulle flera av de tjänster som idag kommunerna lämnar och som kallas för personlig assistans, ej bli ersatta. Självklart är det så att vissa av dessa tjänster ändå behövs, andra skulle må bra av att få en tydligare styrning och då hade dessa olyckliga gränsdragningsproblem bli färre. Wigzell var ju inne på detta i sin utredning, men hon ansåg att det skulle bli så svårt att dra gränser att hon förordade en total kommunalisering.

Vi har förstått att det även är Kommunförbundets syn på frågan. Hur har det tex gått med Kommunförbundets rekommendation om att kommunerna skall skriva avtal med de brukare man utför assistans åt? Hur många tillämpar denna enkla tydliga åtgärd för att definiera den tjänst man saluför och säljer?

Vi anser dock att genom att pengarna för personlig assistans skall gå igenom den enskilde så garanterar det i längden att kommuner och andra kommer producera sådana tjänster som brukarna kan acceptera och anse vara av god kvalitet.

Det var andemeningen i artikeln som egentligen ej var ett angrepp på kommuner, utan ett inlägg i debatten på hur man skulle kunna spara pengar i LASS. Vi hoppas att reformen kommer att fortsätta att utvecklas och att kommuner och andra assistansanordnare förfinar servicen gentemot brukarna. Kanske borde ett kvalitetsbegrepp införas.

Blir det bättre med anpassningarna efter 1998?

Nu 1996 har vi så gott som anpassat hela tunnelbanesystemet, vad gäller hissar. Undantag finns ju naturligtvis, tex vid Johannelund. Den senaste i raden av hissar finns vid Medborgarplatsen, vid Björns trädgård. En annan, relativt "ny" hiss finns vid Brommaplan. Detta nämner jag av erfarenhet, därför att jag åkte mycket kommunalt på den tiden jag bodde på Ekerö. För att man då skulle kunna ta sig iväg kommunalt, innebar det att man fick åka från Ekerö med buss och därifrån ta sig från Brommaplan bort till hållplats Abrahamsberg och därifrån kunde man ta sig till stan eller åt andra hållet, mot Hässelby, såvida man inte fick hjälp av ABAB-vakterna vid Brommaplan, för att komma uppför rulltrapporna.

Jag åker så mycket tunnelbana under vår- och sommarhalvåret så jag har lärt mig av egen erfarenhet att be om hjälp, när jag ska ner till exempelvis Gamla stan. Vad blir påföljderna om man inte får eller vågar be om hjälp? Då blir man lätt stående på plats och man kan ej fortsätta sin resa den kommunala färdvägen.

Den första uppbyggnaden av tunnelbanenätet påbörjades 1954. Då fanns det två ändhållplatser vid Odenplan och Vällingby centrum.

År 1996-98 skall vissa tåg på linjerna 1 och 2 bytas ut enligt SL. Anledningen är att flera av de tåg som rullar är kvar sedan 1954.

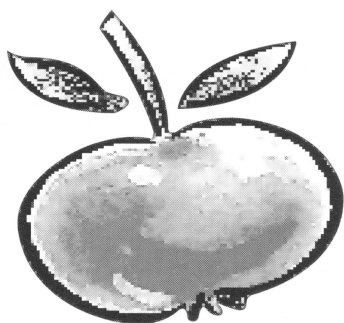
Nu när man ska börja byta ut tågen hoppas jag att man använder sig av lagar gällande tillgänglighet och anpassningar. I samband med detta ställer jag en fråga till beslutsfattare inom länsstrafik och landsting, är det inte meningen att vi som handikappade ska kunna åka kommunalt vad gäller buss, spårvagn, pendeltåg och tunnelbana.

Det står i lagen att "Färdtjänsten skall vara ett komplement till befintlig lokaltrafik". Jag ställer mig frågande i detta fall, vad gäller handikapptillgänglighet och anpassningar på linje 1 och 2 och jag har fortfarande inte sett de nya tågen komma ut på spåren. Jag börjar misstänka att SL har tagit detta ur luften.

Jag anser att SL och dess underentreprenörer bör ställa upp på oss i möjligaste mån och ta på sig större ansvar vad gäller anpassningen. I deras utbildning/fortbildning borde ingå att de sätter sig i rullstol och åker kommunalt. Det är nog det enklaste sättet för dem att komma underfund med problematiken handikappade har, tex när man ska till bussterminal vid Gamla stan från tunnelbaneperrongen. För att det ska fungera måste man åka en halv mil extra för att veta att man kommer ner på markplan, enkelt uttryckt till närmaste hiss som förhoppningsvis fungerar och som ej är nerurerad. Jag anser att SL också ska hålla rent i hissarna, för att som det är nu luktar det väldigt illa och det är mindre trevligt när man ska ta sig mellan de olika planerna.

SL kan aldrig fräntas det juridiska ansvaret för drift, underhåll och säkerhet av hissarna. Jag vill på detta sätt låta SL själva inse att de ej är en organisation åtsidosätta oss med funktionshinder.

CARL SKOGH

TeleNova

**Utredar - Utvecklar
Upprättar - Utrustar
Utbildar**

Vi har kontor på femton orter i Sverige

**TeleNova AB
122 88 ENSKEDE
08-39 90 90**

Ge oss ett problem så får du en lösning

- *Det finns möjlighet till ett rikt arbete för alla. Vi på TeleNova vill ge människor med funktionshinder de redskap och den utbildning de behöver för att klara ett jobb.*
- *Vi har erfarenhet av mer än 2 000 datorstödda arbetsplatsanpassningar.*
- *Vi har överblick, tar helhetsansvar och garanterar fungerande lösningar. Det ger trygghet.*
- *Vi är certifierade av Arbetsmarknadsstyrelsen, AMS, och Riksförsäkringsverket, RFV, enligt avtal RA-94.*

TeleNova

STILETTEN

STILETTEN kan bli ännu vassare med Din medverkan.

Berätta om episoder eller livsavgörande händelser som betytt något i ditt liv som person med funktionshinder.

Ge tips om hur just du, som arbetsledare och brukare av personlig assistans, tacklar vardagen.

Tipsa om hjälpmedel eller uppfinningar som underlättat för dig.

Visa på offentliga platser i din omgivning som är otillgängliga för människor med funktionshinder.

Klipp ut artiklar och notiser som du tror kan vara av intresse för STILETTEN:s läsare.

Skriv debattinlägg, artiklar, kåserier, notiser, foton, teckningar mm.

Skicka till:
"STILETTEN"
STIL
Bondegatan 39
116 33 Stockholm
Tel 08.640 81 10

När kommer Glasnost

I förrgår talade jag med en av mina vänner i Warszawa i telefon. Det var meningen att hon skulle komma hit i nästa vecka och hälsa på, men tyvärr hade hon upptäckt i sista minuten att hennes pass hade gått ut, så hon hade gått till myndigheterna. Där hade hon fått veta att det troligen skulle ta två veckor att få ett nytt pass.

I telefon till mig sa hon att Polen nu var tillbaka under en kommunismregim och att detta återspeglades i passmyndigheternas byråkrati. Hon hade trott i sin enfald att polen hade genomgått en förändring till det bättre under de sista åren.

På samma sätt skulle jag ut och resa för två veckor sedan med riksfärdtjänst. Som vanligt så var jag sent ute eftersom jag inte gillar planering, men jag har ett generellt tillstånd så jag tänkte att det går nog bra. Det var bara det att handläggaren på socialdistriktet hade glömt att kryssa i att jag var beviljad flyg. Däremot hade hon fyllt i sevicekoden för flyg och att anslutningsresor till och från flyg var beviljade.

Det var alltså uppenbart att det var fråga om ett skrivfel. Jag hade dessutom en kopia av ansökningsblanketten framför mig där flyg var ikryssat. Trots allt detta så gick det inte att beställa resan, utan jag var tvungen att först ringa socialsdistriktet, där min handläggare hade gått hem för dagen.

Dagen därpå fick jag tag i handläggaren men kom däremot inte fram till riksfärdtjänst på hela dagen pga överbelastning. Därefter var det tyvärr för sent att beställa resan. Till detta ska läggas den otrevlighet och snorkighet som jag bemöttes med. Jag erbjöd mig tom att faxa det beslut jag hade till resebyrån, för att på så sätt visa svart på vitt att det hela var frågan om ett skrivfel.

Jag är övertygad om att min vän i Polen bemöttes med samma snorkighet och maktfullkomlighet och brist på fantasi och inlevelseförmåga. Detta blir nämligen fallet när vi institutionaliserar servicen till medborgarna. Vissa funktioner måste skötas av institutioner, såsom utfärdandet av pass. Detta kan inte skötas av privata företag i konkurrens utan måste skötas av en och samma myndighet.

Men att ordna vårt resande kan mycket väl skötas av flera konkurrerande företag, och detta är ju också fallet för den övervägande delen av befolkningen. Men har man riksfärdtjänst så kan man bara vända sig till en och samma resebyrå, vilket leder till det faktum att denna resebyrå kan uppträda hur knasigt och stötande som helst utan att vara rädd att tappa kunder.

Resebyrån anlitas visserligen av kommunen i konkurrens med andra resebyråer men detta får till följd att det är kommunens kriterier som avgör vilken byrå som är bäst. I kommunens intresse ligger inte att välja den byrå som ger den bästa servicen till de resande utan att välja den byrå som bla utövar den bästa kontrollen över att de resande uppfyller de uppsatta reglerna. De struntar i om jag kommer iväg eller inte.

Nyckelfrågan i det här sammanhanget handlar om pengar. Den som har pengarna kan gå ut på marknaden och köpa de tjänster som han eller hon vill ha. I riksfärdtjänstexemplet så är det kommunerna som har pengarna. Om det däremot var vi själva som var betrodda med pengarna så skulle vi kunna välja resebyrå och få exakt den service som vi ville ha.

BENGT ELMÉN

Independent Living Riksorganisation

GIL, Göteborgs IL

Olskroksgatan 30
416 66 GÖTEBORG
Tel 031/21 42 01, 031/19 04 19
Fax 031/21 04 42

HIL, Helsingborgs IL

Södergatan 41
252 25 HELSINGBORG
Tel 042/12 74 72
Fax 042/13 08 11

EMIL, Eskilstuna Modellen av IL

Rinmansgatan 18
633 46 ESKILSTUNA
Tel 016/14 70 64
Fax 016/12 60 87

KIL, Kullabygdens IL

Storgatan 64
263 41 HÖGANÄS

JAG, Jämlikhet, Assistans

o Gemenskap
Regeringsgatan 67
111 56 STOCKHOLM
Tel 08/20 20 80
Fax 08/20 20 85

STIL, Stockholmskooperativet för
Independent Living.

Bondegatan 39
116 33 Stockholm
Tel 08/640 81 10
Fax 08/641 67 10
E-post
bjorn.jideus@mailbox.swipnet.se
Hemsida <http://www.canit.se/~indliv>

Nästa

nummer

av

STILETTEN

kommer i

Juni

Vill du börja använda eller utveckla dina möjligheter med

Personlig assistans

STIL började redan 1984 arbeta för att skapa en modell för personlig assistans i egen regi. Resultatet blev ett brukarägt kooperativ som sedan 1987 administrerat personlig assistans.

Genom vårt banbrytande initiativ och politiska arbete har vi också skapat förutsättningarna för assistansersättningen i LSS – Den lagen ger Dig som behöver, rätt att använda personlig assistans och möjlighet att själv bestämma vem som skall utföra den. STILs erfarenhet och kompetens kan komma dig till del genom vår omfattande

Arbetsledarutbildning

Den lär ut om lagar och avtal, hur man fastställer sitt assistansbehov, rekryterar, anställer och schemalägger. Utbildningen grundar sig på "independent living-idéologin" som STIL ansluter sig till. Den kan kvalificerar dig för medlemskap som arbetsledare i STIL. Kursen omfattar 8 kvällar under en månads tid och hålls i STILs lokaler på Bondegatan 39, till ett pris av 500 kronor.

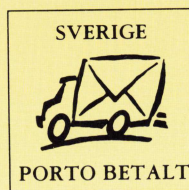
STIL

Välkommen med din anmälan

till STIL (Stockholmskooperativet för Independent Living) adress Bondegatan 39, 116 33 Stockholm eller sök oss på tel 08-640 81 10 eller fax 08-641 67 10

Genom att köpa eller hyra vår nya video "Fru Schledermann" finns nu också en möjlighet att närmare studera hur personlig assistans kan fungera i praktiken.

B

Aktuellt

PETERSÉNS VÄG 2

127 41 SKÄRHOLMEN

I praktiken innebär den framaguerade propositionen följande:

INGEN ASSISTANS FÖR DAGIS, FRITIDS, SKOLA, DAGLIG VERKSAMHET MM

Detta innebär i praktiken att många brukare tvingas stanna hemma med sina assistenter istället, vilket ju inte sparar några pengar åt försäkringskassan. Risken finns att de dessutom fråntas assistansen och tvingas bort från eget boende.

När det gäller utebliven assistans i skolan leder detta till sämre skolgång för brukaren som hänvisas till en "obekant" kommunal elevassistent. Föräldrarna (kvinnorna) utsätts för större belastning och om förslagen blir lag kommer hundratals ungdomar varje år förtidspensioneras efter skolan.

TRE MÅNADERS AVRÄKNINGSPERIOD

Innebär minimal besparing för staten i form av minskade ränteförluster som upphävs av högre kostnader när brukarna måste gardera sig genom att:

- ansöka om det antal timmar/månad som motsvarar toppbehovet istället för genomsnittsbehovet som tidigare
- göra av med timmar oavsett om man behöver alla timmar just den 3-månaders perioden eller inte. Detta av rädsla att inte bli beviljad tillräckligt med timmar efter 3-månaders perioden då behovet kan ligga högre.

Förslaget är ett slag i ansiktet mot självbestämmande, valfrihet och integritet och kommer innebära en enorm kontrollapparat hos kassorna, med ökade kostnader som följd.

AVGRÄNSNING AV PERSONKRETSEN

Många personer med psykiska funktionshinder klarar inte de mest grundläggande vardagliga behoven som att äta eller att gå på toaletten utan att någon annan stöder dem. I praktiken har dessa personer samma assistansbehov som personer med fysiska funktionshinder. Alternativet är institutionsvård med betydligt högre kostnader i form av materiella resurser och mänskligt lidande som följd.

ANHÖRIGAS ANSVAR

Att man ska bedöma barn och vuxnas

behov olika står för de mänskliga rättigheterna.

Det kan inte vara lagstiftarens mening när det gäller föräldrabalken att det åligger vårdnadshavaren som har ett funktionshindrat barn att ta ett större ansvar för detta barn än för sina andra barn.

KRAV PÅ TJÄNSTPRODUCENTER ATT STYRKA SINA KOSTNADER

Det är tveksamt om det går att lagstifta om sådant. Företag och kooperativ som

assistansordnare är fristående enheter och närmast att jämföra med en entreprenadfirma som utför service. Dessa redovisar bara sina kostnader för skattemyndigheterna.

HOT OM FRAMTIDA KOMMUNALISERING

Propositionen antyder att framtida revisioner av ansvarsfördelningen mellan stat och kommun är nödvändiga. Kommunaliseringen är oförenlig med rättighetslagstiftningen.

Är "proppen" lagstridig?

Folkpartiet har begärt att den föreliggande regeringspropositionen "Vissa frågor om personlig assistans" skall återremitteras till riksdagens lagråd.

– Sker detta, säger Ulf Öfverberg fp:s politiske sekreterare, så kommer med all sannolikhet regeringspropositionen att tas tillbaka. Jag kan inte förstå hur man kan blanda in föräldrabalken i det här sammanhanget, säger Ulf.

Föräldrabalken tar sikte på den rättsliga vårdnaden av barnen, inte den faktiska. Föräldrarna åläggs tex inte att lära barnen läsa, men de har skyldighet att se till att de kommer till skolan.

Enligt regeringens propositionstext skall nu hänsyn tas till att föräldrarna också har

den faktiska vårdnadsskyldigheten för sina barn och inte bara den rättsliga som hittills.

Vi yrkar avslag på propositionen i sin helhet. Vi kan inte förstå varför man ska göra dessa nedskärningar på en så liten grupp (ca 6000 personer) som det här rör sig om.

Jag tycker också det är värt att fästa uppmärksamheten på att både propositionen och regeringens vårbudget visar att man dessutom ser en kommunal finansiering av reformen som en framtida lösning och det innebär ju vad jag kan förstå "kommunarrest" igen, dvs olika och godtycklig behandling allt efter respektive kommuns ekonomi och prioriteringar.

215 milj bort med centerns hjälp

Centern har avicerat stöd till Socialdemokraterna och därmed kommer regeringspropositionen "Vissa frågor om personlig assistans" kunna röstas igenom i riksdagen i början av maj.

I propositionen föreslås "åtgärder som syftar till att uppnå en bättre kostnadskontroll och vissa besparingar inom statlig assistansersättning. Huvuddelen av förslagen avser vissa förtydliganden i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt i lagen om assistansersättning. Förslagen innebär inte någon förändring av de grundläggande principerna för personlig assistans. Förslagen

bedöms innebära att den årliga kostnaden för personlig assistansersättning minskas med 215 milj kronor."

På sikt, vilket dock centern ännu motsätter sig, vill regeringen även flytta över det ekonomiska ansvaret för reformen på kommunerna och därmed vrida klockan tillbaka till tiden före reformen.

Gullan Lindblad (m) och Lars Leijonborg(fp) yrkar avslag i sina motioner. Ulla Hoffman (v) vill har förtydliganden och avvisar kommunalisering. Ett par(s)-motioner visar också en kritisk hållning till förslaget.